

Prof. JUDr. Vladimír Týč, CSc.

Právo jako společenský jev:

PRÁVO

- 1.vnitrostátní,
- 2.mezinárodní a
- 3.evropské (EU)

Právo jako společenský jev

- právo = regulativní normativní systém
- zajišťuje fungování **společnosti lidí** (státu)
- ***základní funkce práva: vnitřní uspořádání systému (řád)***
- Právo je systém **pravidel chování**, která jsou **stanovená a vynutitelná státem** (státní mocí).
- jiné normativní systémy

1. právo vnitrostátní (národní)

Funkce práva ve státu

VNITROSTÁTNÍ (ČESKÉ) PRÁVO:

- vytváří ho stát (státní orgány)
- pravidla určena: státu samotnému a jednotlivcům (subjektům)
- **SUBORDINAČNÍ CHARAKTER** (stát je nadřazen jednotlivcům, ti jsou podřízeni)

-
- „*společnost*“ států: *mezinárodní rozměr práva (mezinárodní společnosti)*
 - *Evropská unie: ani stát, ani mezinárodní společnosti*

Národní (vnitrostátní) právo

System českého práva

1. horizontální uspořádání:

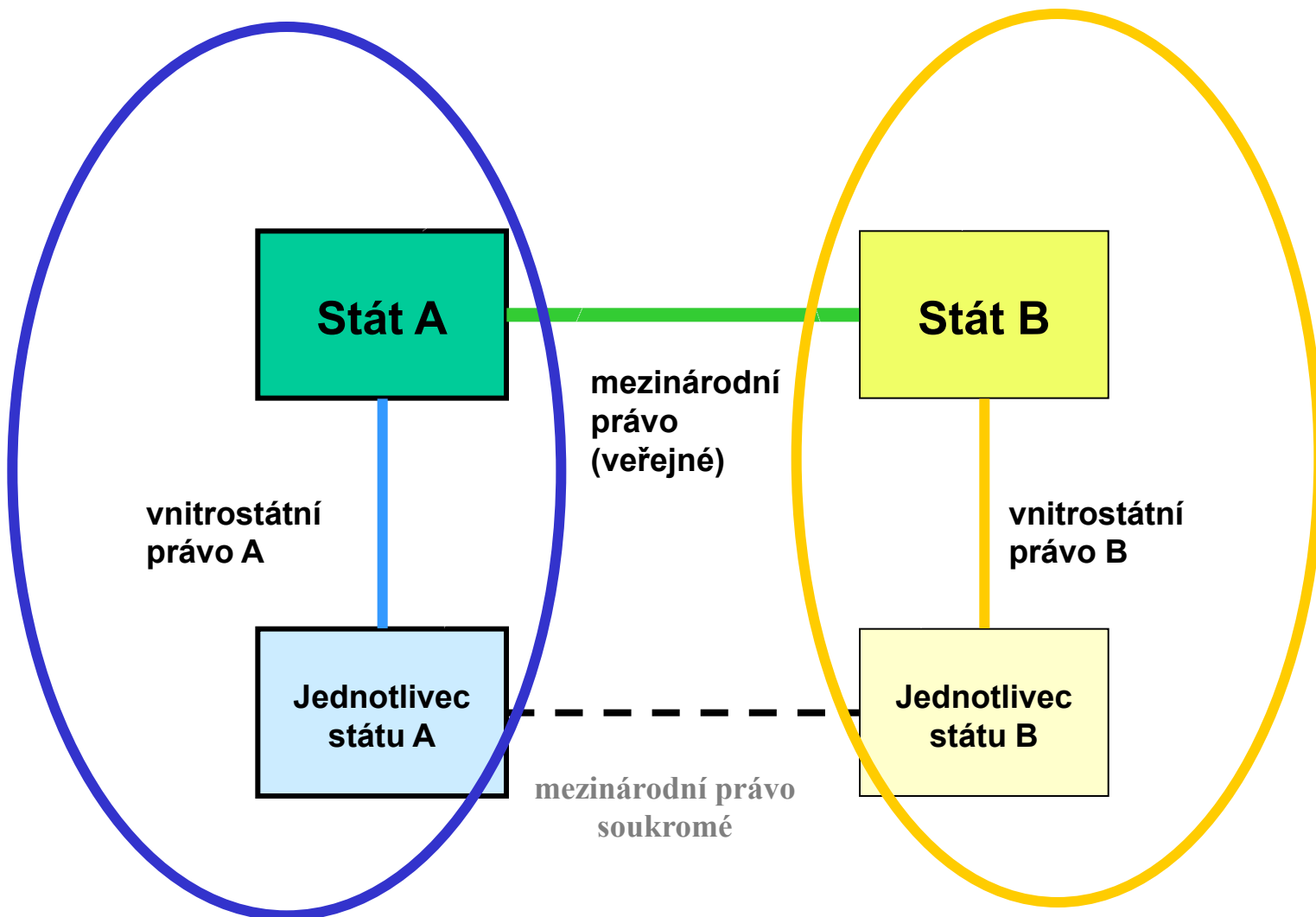
- veřejné – soukromé – procesní
- odvětví

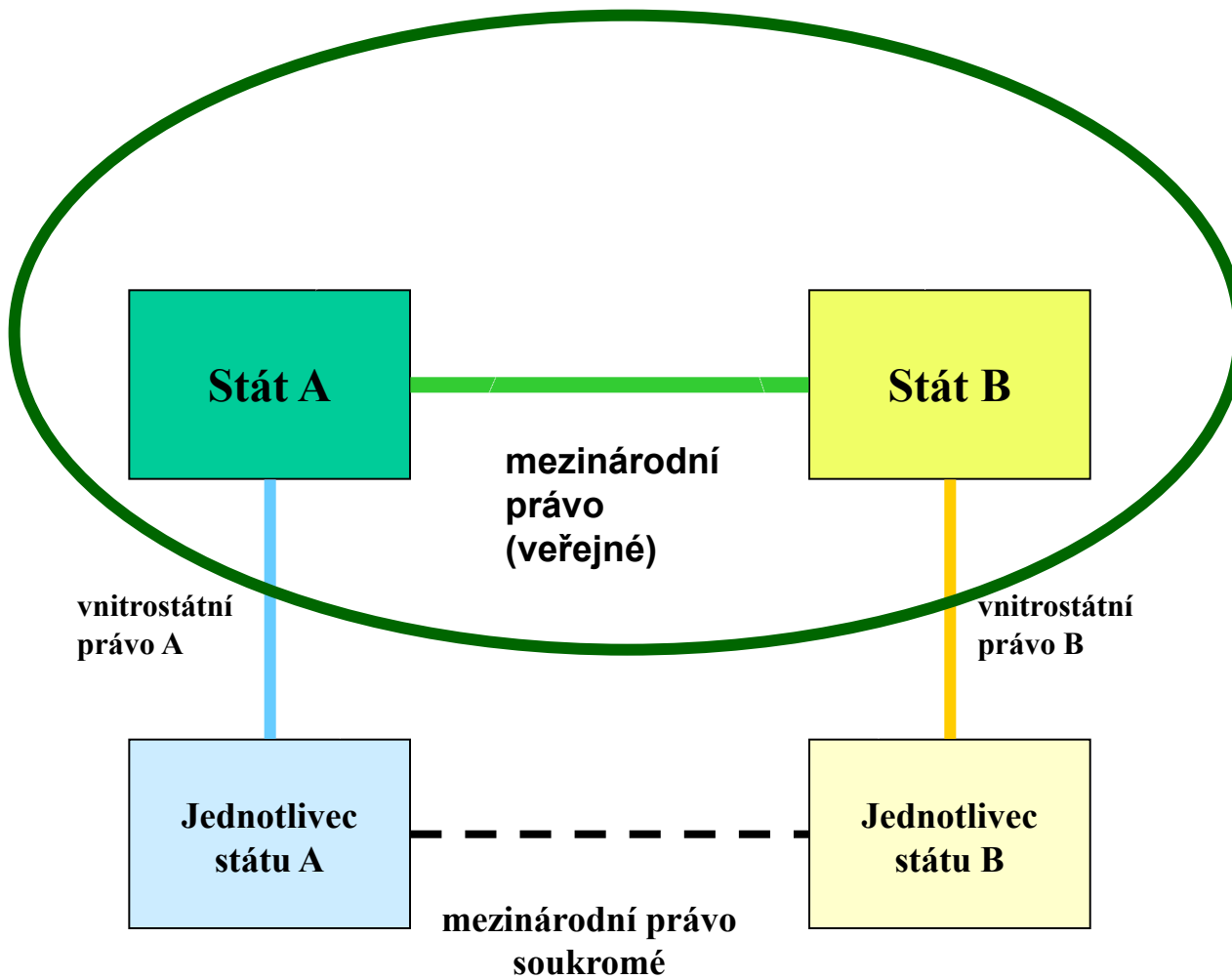
• 2. vertikální uspořádání (shora dolů - právní síla):

- ústavní pořádek (ústavní zákony, Listina)
- zákony
- nařízení vlády, vyhlášky ústředních orgánů
- vyhlášky územních orgánů

Prameny českého práva

- **právní normativní akt**
 - **ústavní zákon**
 - **zákon**
 - **nařízení vlády, vyhlášky**
 - **(mezinárodní smlouvy)**
- **normativní smlouva (kolektivní smlouva)**

2. Mezinárodní právo (veřejné)

jako velmi specifický
právní systém

Pojem (definice) MP

- souhrn **pravidel právně závazných**
- **i zde platí: pravidla stanovená a vynutitelná státy (modifikovaně)**
- pravidla upravující **vztahy mezi státy** a dalšími subjekty mezinárodních vztahů
 - stát – stát
 - stát – mez. org.
 - mez. org. – mez. org.
 - (stát – jiný subjekt MP)

Mezinárodní právo

vztahy mezi státy + podobnými subjekty
mezinárodní společnosti

zásada svrchované rovnosti - suverenita

**koordinální charakter mezinárodního
práva (nikoli subordinační!)**

NIKDO NENÍ NIKOMU PODŘÍZEN !

státy mezinárodní právo **vytvářejí**,
mají ho **respektovat** a jeho
respektování **vynucují**

Zvláštnosti mezinárodního práva - shrnutí

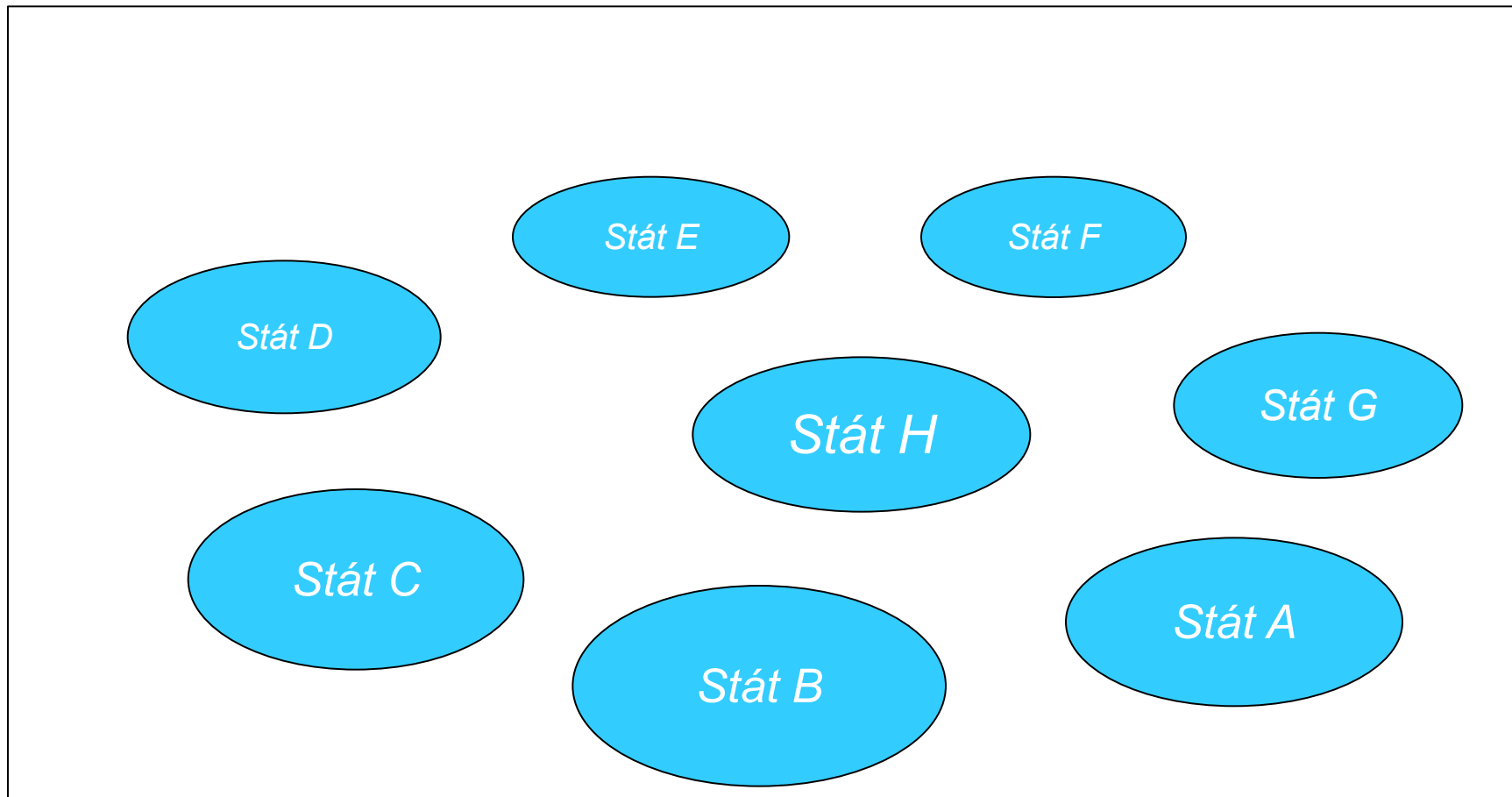
Z k r á t k a :

- **Chybí analogie **státu** jakožto nadřazené moci.**
- **Státy jsou v MP tvůrci a adresáti norem.**
- **Zcela decentralizovaný systém *bez mocenského centra.***

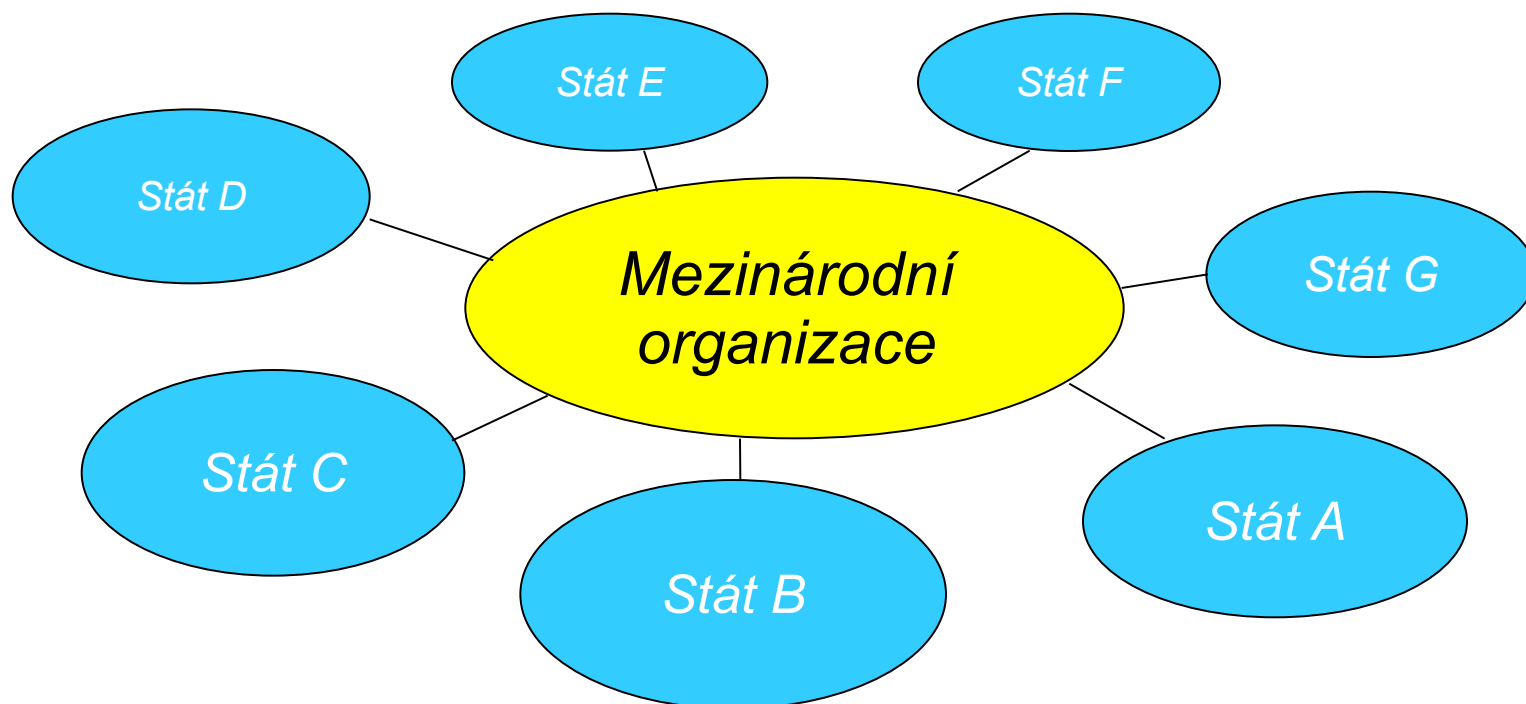
3. Právo Evropské unie

EU: ani mezinárodní společenství,
ani stát

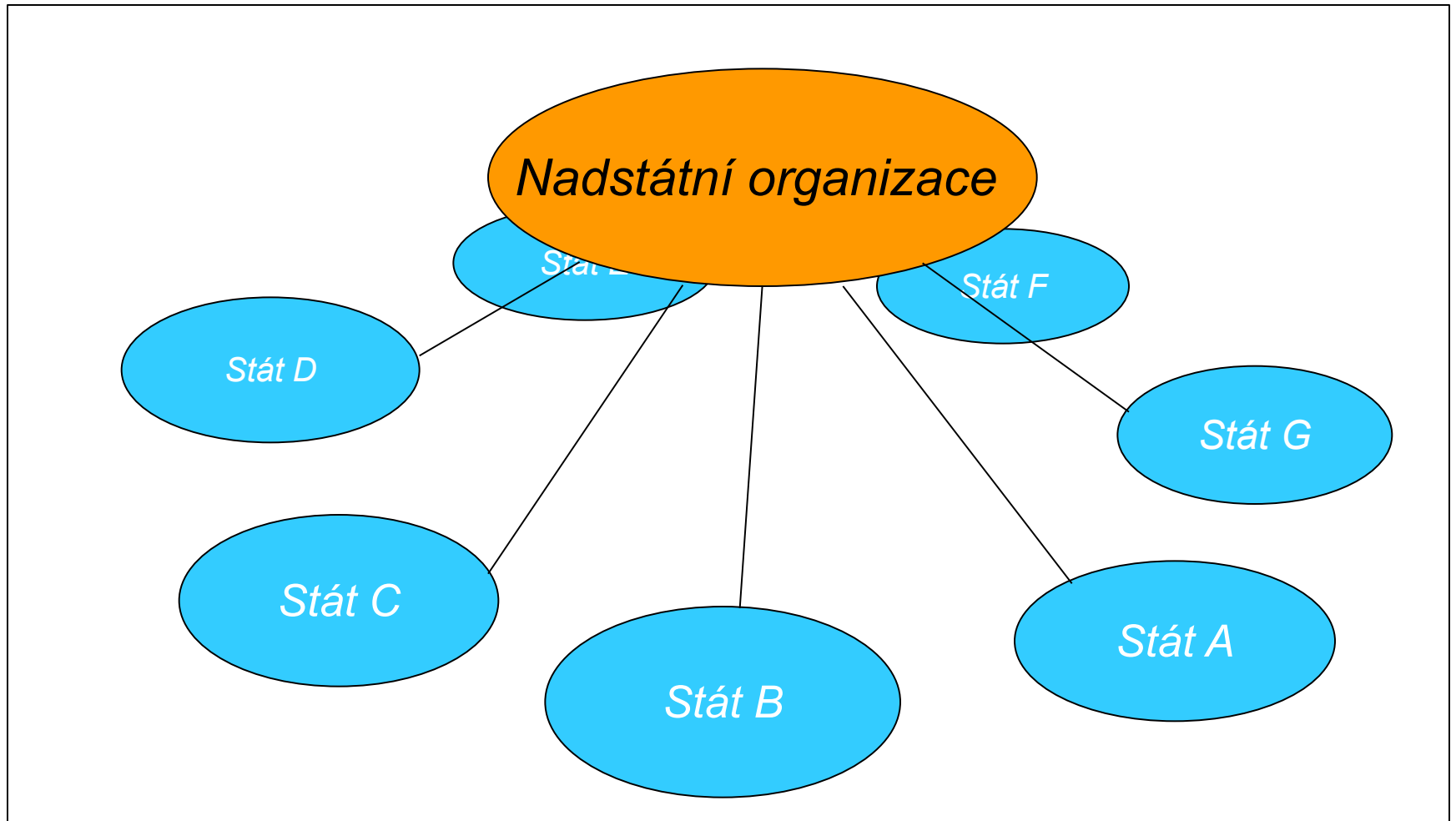
MP: Mezinárodní společenství stejná úroveň

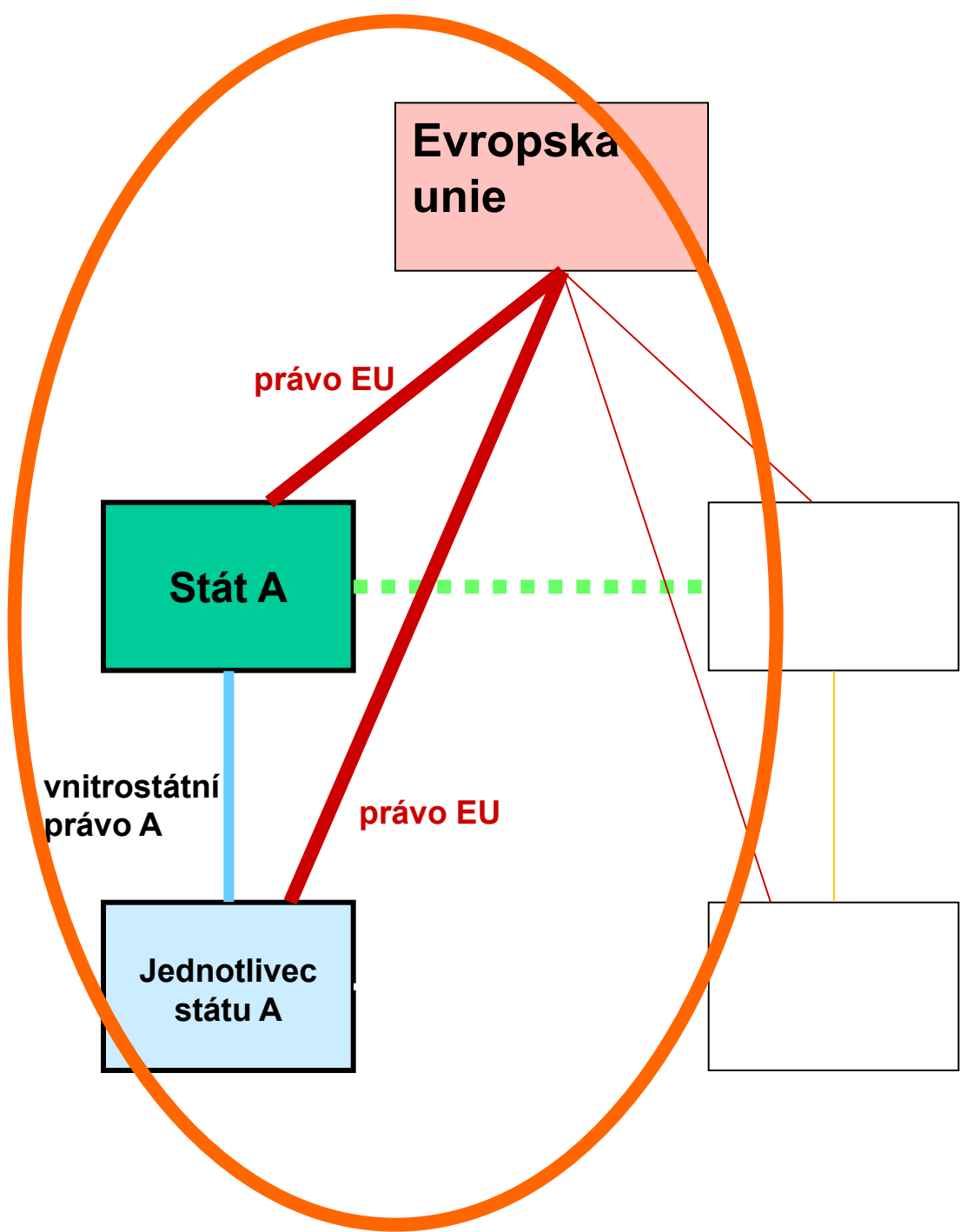

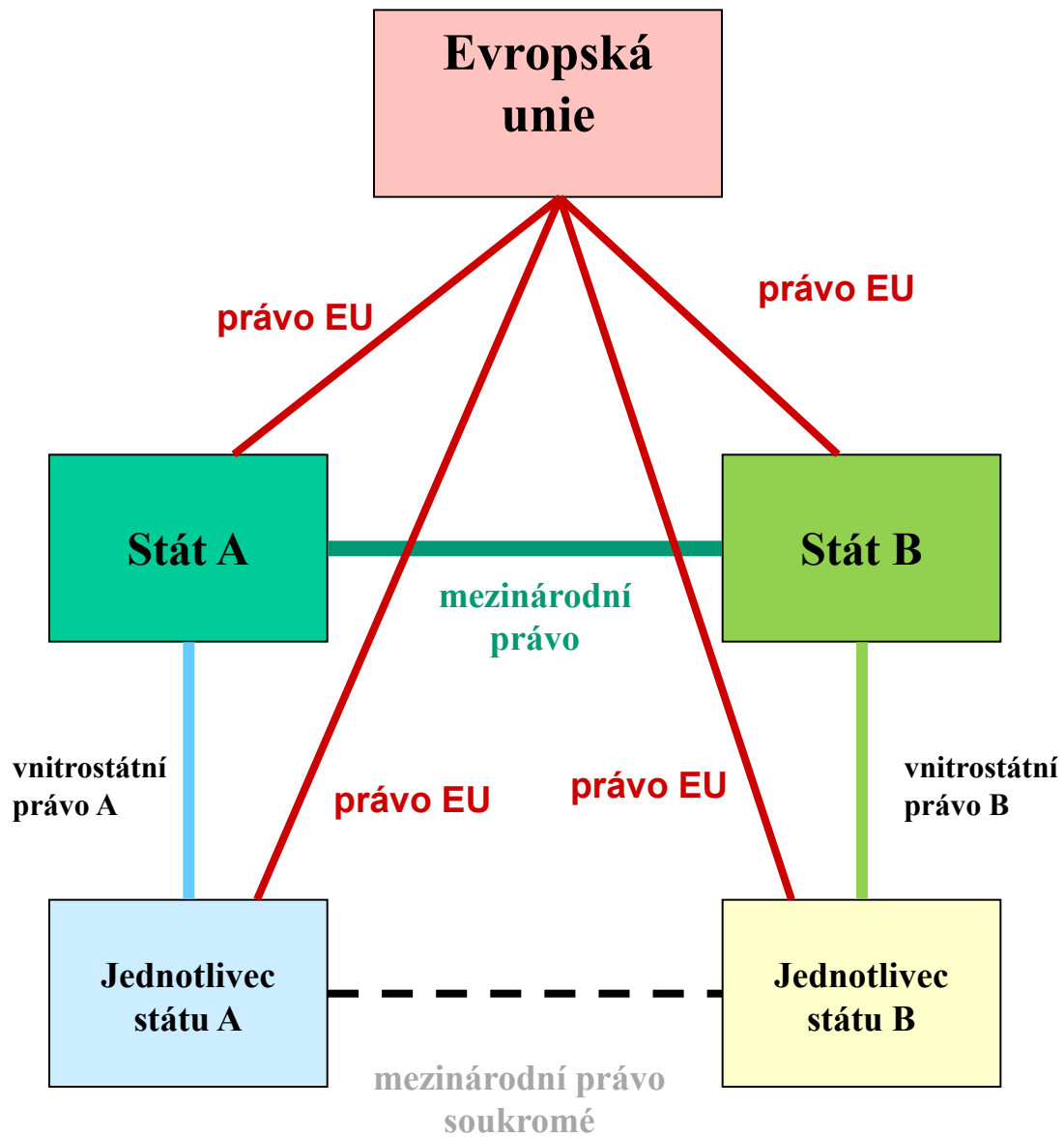
Mezinárodní organizace (běžná) stejná úroveň

Nadstátní organizace (EU) 2 úrovně

Předběžně: co je EU ?

- není to stát
- sdružuje státy: pak je to „mezinárodní“ organizace
- **ale velmi zvláštní**
- členské státy se jí podřídily
- proto EU stojí nad členskými státy, tedy je „nadmárodní“ (nadstátní)

Shrnutí – základní dokumenty EU v současnosti

- 1. Smlouva o EU (Maastricht)**
- 2. Smlouva o fungování EU (býv. EHS)**

3. Smlouva o EURATOMu

Lisabonská smlouva: jen nástroj ke změně
1. a 2.